Annus I. - Vol. I. Die 1 Augusti 1909. Num. 14.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE

I

ECCLESIA S. IUSTINAE VIRGINIS ET MARTYRIS IN CIVITATE PATAVINA EVEHITUR AD DIGNITATEM BASILICAE MINORIS.

PIUS PP. X

Ad perpetuam rei memoriam. — Neminem latet inter sanctiores illustrioresque catholici orbis ecclesias, iure meritoque esse accensendum celeberrimum templum, quod in honorem sanctae Iustinae virginis et martyris extat Patavii, et ab immemorabili, sicut constat ex scriptis atque a populari traditione, basilicae titulo gaudet. Etenim eadem ecclesia tum structurae praestantiâ, tum artium monumentis, tum religiosis thesauris quibus pollet, digna habita fuit quae, inter ampliores mundi basilicas inscripta, undecimum obtineret in vaticano templo locum. Haec etiam ecclesia, historicis memoriis summopere insignis, merito potest incunabulum catholicae fidei in civitate Patavina appellari. Eadem perillustribus ornatur Sanctorum exuviis, quas inter sunt corpora sancti Prosdocimi, primi Antistitis Patavini ac discipuli sancti Petri apostoli, sancti Matthiae apostoli, sancti Lucae evangelistae, et sanctae Iustinae virginis et martyris Patavinae, itemque innumerorum Sanctorum memoria nobilitatur, quorum lypsana congesta iacent in coemeterio sive puteo sanctorum Martyrum, qui Christi fidem effuso sanguine asseruerunt. Denique meminisse iuvat extare in eodem templo Constantinopolitanae Virginis sacellum, sic appellatum ab imagine Deiparae, quam divinitus servatam ab incendio iconoclastarum divus Urius presbyter Constantinopoli adduxit Patavium, et quam antiqua civium religione spectatam, nuper die

XXIII elapsi mensis Maii S. R. E. Cardinalis Cavallari, Venetiarum Patriarcha, ad hoc per Nos delegatus, universo adstante Veneto Episcopatu, solemni ritu diademate auxit. Haec quidem animo repetentes libentissime excepimus exhibitas Nobis preces ab Antistite Patavino, quibus idem Episcopus Nos flagitabat, ut perillustri illi templo, basilicae minoris titulum apostolica auctoritate addere dignaremur. Quare ex certa scientia ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, praesentium vi, perpetuumque in modum, ecclesiam sanctae Iustinae virginis et martyris in Patavina civitate sitam, basilicam minorem declaramus, constituimus, illique honores omnes, facultates ac praerogativas concedimus, quae minoribus almae huius Urbis basilicis de iure competunt. Decernentes, praesentes litteras firmas, validas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque, ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam speciali et individua mentione ac derogatione dignis, ceterisque omnibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris, die XXV Iunii MCMIX, Pontificatus Nostri anno sexto.

L. ✠ S. R. CARD. MERRY DEL VAL, *a secretis Status.*

II

INDULGENTIA CONCEDITUR RECITANTIBUS IACULATORIAM PRECEM IN HONOREM SS̃MI SACRAMENTI.

PIUS PP. X

Ad perpetuam rei memoriam. — Cum Nobis ex nativo supremi Apostolatus officio, nihil antiquius sit, quam, ut fidelium pietas erga Sacramentum divini amoris magis ac magis amplificetur, pias preces quae christianorum animos excitant, ad tantum Mysterium rite recolendum, caelestium munerum, quorum dispensationem Altissimus Nobis concredidit, accessione pro re ac tempore locupletare satagimus. Hoc ducti consilio, de apostolica Nostra auctoritate, praesentium tenore, universis christifidelibus ex utroque sexu, qui ubique terrarum, et quocumque idiomate, dummodo versio fidelis sit, contrito saltem corde ac devote sequen-

tem iaculatoriam precem recitent: *O Iesu in sanctissimo Sacramento, miserere nobis*, quoties id agant, toties in forma Ecclesiae consueta, de numero poenalium dierum centum expungimus. Porro largimur fidelibus ipsis, si malint, liceat partiali eâdem indulgentia functorum vita labes poenasque expiare. Praesentibus perpetuo valituris. Sed praecipimus ut authenticum praesentium litterarum exemplar transmittatur ad S. S. Officii Congregationem, secus praesentes nullae sint: simulque ut praesentium litterarum exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris, die VI Iulii MCMIX Pontificatus Nostri anno sexto.

L. ✠ S. R. CARD. MERRY DEL VAL, *a secretis Status.*

S. CONGREGATIO S. OFFICII

I

INDULGENTIA ADNECTITUR CUIDAM ORATIUNCULAE AD IESUM.

Die 1 Iulii 1909.

SSmus D. N. D. Pius div. prov. PP. X, in audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, universis christifidelibus sequentem oratiunculam *Iesu Christe, Fili Dei vivi, lux mundi, te adoro, tibi vivo, tibi morior. Amen*, corde saltem contritis ac devote recitantibus, indulgentiam centum dierum, semel in die lucrandam, defunctis quoque adplicabilem, benigne concessit. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. ✠ S. A. Can. Giambene, *Substitutus pro Indulgentiis.*

II

INDULGENTIA CONCEDITUR RECITANTIBUS QUANDAM ORATIONEM PRO CONVERSIONE IMPERII IAPONENSIS.

Die 8 Iulii 1909.

Sanctissimus D. N. D. Pius div. prov. PP. X, in audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, indulgentiam trecentorum dierum, defunctis quoque adplicabilem atque semel in die lucrandam, benigne concessit universis christifidelibus corde saltem contrito ac devote recitantibus sequentem orationem pro conversione Imperii Iaponensis: *O Maria, fulgida Stella matutina, quae iam primum terris apparens, proximum Solis iustitiae et veritatis ortum significasti, Imperii Iaponensis civibus suaviter illucescere dignare, ut mox discussis mentium tenebris, Lucis aeternae Candorem, Filium tuum, Dominum nostrum Iesum Christum fideliter agnoscant. Amen.* Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. ✠ S. A. Can. Giambene, *Substitutus pro Indulgentiis.*

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I

ROMANA

DE COMPETENTIA CIRCA COMPOSITIONES ECCLESIASTICAS.

Die 8 Iulii 1909.

In Congregatione generali, die 8 Iulii 1909 habita, propositum fuit etiam sequens dubium: *Utrum facultas admittendi ad compositionem eos, qui bona ecclesiastica quaecumque occuparunt, aut detinent, privative tribuenda sit sacrae Congregationi Concilii, an potius, quando agitur de bonis ad Ordines aut religiosas familias pertinentibus, eadem facultas reservanda sit sacrae Congregationi de Religiosis.*

Hac super re rogatus fuit de suo voto unus ex Consultoribus, qui, inter alia, animadvertit, Ecclesiam in concedendis compositionibus in-

tendere primario, quo consulat conscientiae ac spirituali fidelium saluti, et, nonnisi secundario, bono temporali piarum causarum, ecclesiarum et Ordinum religiosorum, quibus bona ipsa spectant; harum autem causarum iuribus satis provideri ex eo quod compositio non conceditur, nisi requisito singulis vicibus ipsarum consensu, eoque ab ipsis concesso vel saltem a SSmo suppleto.

His aliisque sedulo perpensis, Emi Patres sacrae Congregationis Consistorialis supra relato dubio respondendum censuerunt: *affirmative ad primam partem, negative ad secundam.*

Facta vero insequenti die relatione SSmo, ipse memoratam resolutionem ratam habuit et confirmavit.

L. ✠ S. Carolus Perosi, *Substitutus.*

II

Ut infra relatum decretum SS. Rituum Congregationis *de usu linguae slavonicae in sacra liturgia* omnibus pateat, atque ab omnibus, ad quos spectat, praesertim ecclesiasticis utriusque cleri viris, quocumque sublato praetextu, sancte religioseque sub gravi obedientiae vinculo observetur, sacra Congregatio Consistorialis de speciali mandato SSmi D. N. Pii Papae X illud inserendum iubet in *Commentario Officiali de Apostolicae Sedis actis.*

Datum Romae ex aedibus sacrae Congregationis Consistorialis, die 22 Iulii 1909.

L. ✠ S. Carolus Perosi, *Substitutus.*

DECRETUM

DE USU LINGUAE SLAVONICAE IN SACRA LITURGIA.

Acres de liturgico palaeoslavi seu glagolitici sermonis usu controversias, quae diu iam in provinciis Goritiensi, Iadrensi et Zagrabiensi dioeceses plures commoverunt, compositas atque adeo sublatas omnino esse oportuit, post ea quae sacrum hoc Consilium itemque illud extraordinariis Ecclesiae negotiis praepositum, Pontificis Maximi nomine et auctoritate, decreverat. Sed tamen nondum ipsas conquievisse dolendum est; siquidem hic sermo etiamnunc multifariam contra praescriptum usurpa-

tur in perfunctione sacrorum; id quod non modo magnam affert et admirationem et offensionem pietati publicae, verum, cum gravi etiam caritatis pacisque christianae detrimento, Christi fideles fidelibus, vel intra domesticos parietes, hostiles facit.

Tanta obtemperationis debitae oblivio quantae sit aegritudini SSmo D. N. Pio PP. X, facile aestimari potest; isque, apostolici officii sui esse intelligens, huiusmodi controversiis imponere finem, nuper huic sacrae Congregationi mandavit, ut, datis ad Rmos Archiepiscopos, Episcopos et Ordinarios ceteros provinciarum memoratarum litteris, quaecumque decreto diei 5 Augusti 1898 aliisque deinceps praescripta fuissent, omnia, nonnullis opportune mutatis, revocaret, eaque sancte inviolateque, oneratâ ipsorum Antistitum conscientiâ, observari iuberet.

Primum igitur, quum eo ipso decreto cautum fuerit, ut Ordinarii singuli indicem conficerent atque exhiberent omnium suae dioecesis ecclesiarum, quas certum esset privilegio linguae glagoliticae in praesens uti; quumque ei praescriptioni satisfactum non sit, quippe talis index, licet studiose expetitus, desideratur tamen adhuc, eumdem sacra haec Congregatio praecipit ut Ordinarii omnes intra mensem Iulium anni proximi Apostolicae Sedi exhibeant, his quidem legibus confectum:

ut eae dumtaxat ecclesiae, tamquam hoc privilegio auctae, notentur, in quibus non coniecturâ aliquâ sed certis monumentis ac testibus constiterit, linguam glagoliticam ab anno 1868 ad praesens tempus sine intermissione in sacris peragendis adhibitam esse;

ut, eiusdem privilegii nomine, nullae istis adscribantur ecclesiae, ubi in solemnibus Missis latina lingua celebrandis Epistolam et Evangelium cantari glagolitice mos fuerit, eoque minus ubi ista sermone croatico vulgari canantur.

Praeterea sacra haec Congregatio, quae infra scripta sunt, approbante item Summo Pontifice, religiosissime observanda edicit:

I. Quandoquidem Apostolica Sedes de usu glagoliticae linguae liturgico opportunum factu censuit, certis terminare finibus quod olim indulserat, usus huiusmodi considerari et haberi ab omnibus debet ut privilegium *locale*, quibusdam adhaerens ecclesiis, minime vero ut *personale*, quod ad nonnullos sacerdotes pertineat. Quamobrem sacerdotes, qui palaeoslavicae dictionis periti sint, eam adhibere non poterunt, Sacrum facientes in ecclesia, quae hoc privilegio careat.

II. Semel confecto et publicato ecclesiarum privilegiatarum indice, nulli prorsus licebit in aliis ecclesiis, quacumque causa aut praetextu, linguam palaeoslavicam in sacram liturgiam inducere. Si quis vero, saecularis aut regularis sacerdotes, secus fecerit, aut id attentaverit, ipso

facto a celebratione Missae ceterorumque sacrorum suspensus maneat, donec ab Apostolica Sede veniam impetrabit.

III. In ecclesiis, quae privilegio fruuntur, Sacrum facere et Officium persolvere publica et solemni ratione, permissum exclusive erit palaeoslavico idiomate, quacumque seclusa alterius linguae immixtione, salvis tamen praescriptis ad § XI huius decreti. Libri autem ad Sacra et ad Officium adhibendi characteribus glagoliticis sint excusi atque ab Apostolica Sede recogniti et approbati: alii quicumque libri liturgici, vel alio impressi charactere, vel absque approbatione Sanctae Sedis, vetiti omnino sint et interdicti.

IV. Ubicumque populus sacerdoti celebranti respondere solet, aut nonnullas Missae partes canere, id etiam nonnisi lingua palaeoslavica, in ecclesiis privilegiatis fieri licebit. Idque ut facilius evadat, poterit Ordinarius, fidelibus exclusive permittere usum manualis libri latinis characteribus, loco glagoliticorum, exarati.

V. In praefatis ecclesiis, quae concessione linguae palaeoslavicae indubitanter fruuntur, Rituale, slavico idiomate impressum, adhiberi poterit in Sacramentorum et Sacramentalium administratione, dummodo illud fuerit ab Apostolica Sede recognitum et approbatum.

VI. Sedulo curent Episcopi in suis Seminariis studium provehere cum latinae linguae, tum palaeoslavicae, ita ut cuique dioecesi necessarii sacerdotes praesto sint ad ministerium in utroque idiomate.

VII. Episcoporum officium erit, ante ordinationem sacram, designare clericos, qui latinis vel qui palaeoslavicis ecclesiis destinentur, explorata in antecessum promovendorum voluntate et dispositione, nisi aliud exigat ecclesiae necessitas.

VIII. Si quis sacerdos, addictus ecclesiae, ubi latina adhibetur lingua, alteri debeat ecclesiae inservire, quae palaeoslavici fruitur idiomatis privilegio, Missam solemnem ibi celebrare Horasque canere tenebitur lingua palaeoslavica: attamen illi fas erit privatim Sacra peragere et Horas canonicas persolvere latina lingua.

Sacerdos vero, palaeoslavici idiomatis ecclesiae adscriptus, cui forte latinae ecclesiae deservire contigerit, non solemnem tantummodo, sed privatam etiam Missam celebrare itemque Horas canere tenebitur latina lingua; relicta illi solum facultate Officium privatim persolvendi glagolitice.

IX. Licebit pariter sacerdotibus, latini eloquii ecclesiae inscriptis, in aliena ecclesia, quae privilegio linguae palaeoslavicae potitur, Missam privatam celebrare latino idiomate. Sacerdotes vero, linguae palaeoslavicae ecclesiis addicti, eodem hoc idiomate ne privatum quidem Sacrum facere poterunt in ecclesiis, ubi latina lingua adhibetur.

X. Ubi usus invaluit in Missa solemni Epistolam et Evangelium slavice canendi, post eorumdem cantum latino ecclesiae ipsius idiomate absolutum, huiusmodi praxis servari poterit. In Missis autem parochialibus erit post Evangelii recitationem illud perlegere vulgari idiomate, ad pastoralem fidelium instructionem.

XI. In ipsis paroeciis, ubi viget linguae palaeoslavicae privilegium, si quis fidelis ostenderit se cupere aut velle, ut Baptismus vel Sacramenta cetera, Matrimonio non excepto, sibi suisve administrentur secundum Rituale romanum latinum, et quidem publice, eâdemque lingua habeantur rituales preces in sepultura mortuorum, huic desiderio aut voluntati districte prohibentur sacerdotes ullo pacto obsistere.

XII. In praedicatione verbi Dei, aliisve cultus actionibus quae stricte liturgicae non sunt, lingua slavica vulgaris adhiberi permittitur ad fidelium commodum et utilitatem, servatis tamen generalibus decretis huius sacrae Rituum Congregationis.

XIII. Episcopi illarum regionum, ubi eadem in usu est lingua vernacula, studeant uniformi curandae versioni precum et hymnorum, quibus populus indulget in propria ecclesia: ad hoc ut qui ex una ad aliam transeunt dioecesim vel paroeciam, in nullam offendant precationum aut canticorum diversitatem.

XIV. Pii libri, in quibus continetur versio vulgata liturgicarum precum, *ad usum tantummodo privatum christifidelium*, ab Episcopis rite recogniti sint et approbati.

Datum Romae ex Secretaria sacrorum Rituum Congregationis, die 18 Decembris anno 1906.

S. Card. Cretoni, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

† D. Panici, Archiep. Laodicen., *S. R. C. Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I

DECRETUM

QUO ERIGITUR PRAEFECTURA APOSTOLICA SUB TITULO MAGNI NAMAQUALAND.

In generalibus comitiis huius S. Congregationis de Propaganda Fide, habitis die 28 superioris mensis Iunii, examini subiecta fuit postulatio Rmi Vicarii apostolici Fluminis Orange in Africa australi, ut territorium dictum *Grand Namaqualand*, ditioni Imperii Germanici subiectum et suo Vicariatui adnexum, ab hoc seiungeretur et in independentem Praefecturam apostolicam erigeretur. Confinia autem praefati territorii haec sunt, nempe: ad Septentrionem gradus 23 latitudinis australis, ea lege ut civitas *Rehoboth* cum suo territorio ad novam pertineat Missionem; ad Orientem gradus 20 longitudinis orientalis *Greenwich*; ad Occidentem Oceanus; et ad Meridiem flumen *Orange*. Porro Emi Patres, re mature perpensâ, censuerunt supplicandum Summo Pontifici, ut praefata regio, limitibus supra descriptis, in Praefecturam apostolicam sub titulo Magni Namaqualand erigatur, curisque missionariorum Instituti Oblatorum S. Francisci Salesii concredita servetur.

Quam Emorum Patrum sententiam per infrascriptum huius S. Congregationis Secretarium, in audientia hesterna die habita, SSmo D. N. Pio div. prov. PP. X relatam, Sanctitas Sua benigne adprobare ratamque habere dignata est, praesensque ad id S. Congregationis decretum confici mandavit.

Datum Romae ex aedibus S. C. de Propaganda Fide, die 7 Iulii 1909.

Fr. H. Card. Gotti, *Praefectus*.

L. ✠ S.

Aloisius Veccia, *Secretarius*.

II

DECRETUM

QUO VICARIATUI APOSTOLICO FLUMINIS ORANGE ADDUNTUR QUATUOR DISTRICTUS.

Cum in generalibus comitiis huius S. Congregationis de Propaganda Fide, habitis die 28 superioris mensis Iunii, Emi Patres statuissent, re-

gionem dictam *Grand Namaqualand* separandam esse a Vicariatu apostolico Fluminis Orange et in Praefecturam apostolicam independentem erigendam: simul censuerunt, addendos esse praefato Vicariatui Fluminis Orange sequentes quatuor Districtus: nempe Kenhardt, Van Rhyns Dorp et Fraserburg, qui pertinent ad Vicariatum apostolicum Districtus occidentalis Promontorii Bonae Spei, et Gordonia, qui pertinet ad Vicariatum apostolicum de Kimberley in Orangia.

Quam Emorum Patrum sententiam per infrascriptum huius S. Congregationis Secretarium, in audientia hesterni diei, SSmo D. N. Pio div. prov. PP. X relatam, Sanctitas Sua in omnibus adprobare ratamque habere dignata est: praesensque ad id sacrae Congregationis decretum confici mandavit.

Datum Romae ex aedibus S. C. de Propaganda Fide, die 7 Iulii 1909.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Aloisius Veccia, *Secretarius.*

S. CONGREGATIO RITUUM

RUBRICA ADDENDA IN MISSALI ROMANO.

Dominica infra Octavam Nativitatis B. M. V.

Si hac Dominica occurrat festum nobilius, eo anno festum SS.mi Nominis Mariae celebretur die duodecima Septembris, tamquam in sede propria: sicubi vero die duodecima occurrat festum nobilius, festum SS.mi Nominis Mariae transferatur in primam diem liberam iuxta Rubricas.

URBIS ET ORBIS

Sanctissimus Dominus noster Pius Papa X, referente infrascripto Cardinali sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, suprascriptam Rubricam inserendam Missali romano benigne approbare dignatus est. Die 14 Iulii 1909.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† D. Panici, Archiep. Laodicen., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

I

ALEXANDRINA

EXPENSARUM IUDICIALUM

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno sexto, die 14 Iunii 1909, RR. PP. DD. Michael Lega Decanus, Ponens, *Gustavus Persiani et Constantinus Contini-Riccardi, Auditores de turno, in causa* Alexandrina-Expensarum iudicialum, *inter Curiam Alexandrinam appellantem, repraesentatam per procuratorem Vincentium Sacconi advocatum, ex una parte, et ex altera Alexandrum Cavalchini Garofoli baronem appellatum, repraesentatum per procuratorem Angelum D'Alessandri advocatum, sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

In causa *Alexandrina-Iurispatronatus*, hic S. O., die 15 Martii currentis anni, ad dubium: *an constet de iurepatronatus favore baronis Cavalchini Garofoli, ita ut eidem praeiudicatum fuerit per decretum Episcopi Alexndrini in casu,* rescribere censuit: *constare de iurepatronatus favore baronis Cavalchini in casu, eidemque praeiudicatum fuisse per decretum Episcopi Alexandrini. Victum praeterea victori in expensis condemnamus etc.* Ab hâc sententiâ Curia Alexandrina appellationem interposuit; attamen non integram sententiam per appellationem petiit infirmari, sed tantum quoad condemnationem expensarum; unde haec concordata fuit dubii formula pro praesenti actione: *An sententia rotalis sit confirmanda, vel infirmanda, quoad condemnationem expensarum in casu.*

In solutionem huius quaestionis perpenderunt RR. Patres, de iure communi expensas iudiciales consideratas fuisse uti poenas temere litigantium et has, generali regula, sustineri a victo, seu victum victori in expensis condemnandum esse, quia victus praesumitur non habuisse iustam et legitimam litigandi causam, nisi revera probetur iustis et legitimis de rationibus litem instaurasse. Leg. *Eum quem temere 79, ff. de iudiciis;* Leg. *Properandum 13,* § 6, Cod., *de iudic.;* Instit., *de poena temere litig.,* § 1 *in fin.*, ita ex iure civili romano, quod firmavit ius canonicum, cap. *Finem litibus 5, de dolo et contum.;* cap. *Contumax, de poenis.* Ad rem Leurenius (*For. eccles., tit. 27, lib. II,* q. *994* sq.) tradit: « Temere « litigare dicitur, non qui dolo et malitia, ut calumniatores solent, sed

« qui imprudenter et inconsulto, hoc est, non adhibita diligentia, sine « praevio causae examine consilioque, adversario litem movent, vel ab « eo motam sibi suscipiunt ». Et Reiffenstuel (*Ius can. univ., tit. 27, lib. II, n. 180*) docet: « Tametsi autem quaenam sint iustae causae litigandi « et a refusione expensarum excusantes, neque in iure expressum, neque « generali regula a doctoribus definitum sit; adeoque id relinquendum « iudicis prudentiae et arbitrio, ex causarum et personarum in iudicio « victarum qualitatibus diiudicandum; enumerantur tamen ab Abbate, « *loc. cit., n. 25*, Menochio, *n. 2* et aliis passim earum causarum plures, « v. g. primo dum litigans habuit pro se doctoris alicuius classici alte- « riusve iuris periti excellentis sententiam, saltem ubi ea verisimili ratione « nititur, et torrenti aliorum auctorum non obluctetur ». Conveniunt in eamdem sententiam Schmalzgrueber *eodem tit. 27, lib. II, n. 121 sq.;* Bouix, *de iudiciis, lib. II, pag. 242;* De Angelis, *Praelect. iur. can., lib. II, tit. 27, de expeusis.*

Haec de iure communi; nam de stilo huius S. T. contraria obtinuit regula, nempe *victum* semper condemnari *victori* in *expensis*, uti testatur De Luca, *Relat. Cur., disc. 32*, referens *n. 103:* « Condemnat semper in « expensis victum, non reflectendo ad distinctionem, quae desuper per « doctores traditur, per iustam et iniustam litigandi causam ». Quem stilum idem De Luca improbat, *de iudic., disc. 39, n. 11*, scribens: « Mihi vero nun- « quam placuit iste stilus circa expensas, quoniam cum revera ista sit « species poenae, hinc irrationabiliter videtur ut ei subiacere debeat ille, « qui nullatenus delinquens vel criminosus dici potest; quodque aequalis « debeat esse conditio iniuste ac temere litigantis, et eius qui ex iusta « causa, agendo vel excipiendo, sua iura curavit ». Quin vero recenseamus innumeras decisiones, quibus ista regula firmatur, iuvat referre *decis. 270 part. XVI*, ubi, *n. 2 sq.*, legitur « .... atque condemnatione secuta in qua- « tuor dictis sententiis, omnino debentur a victo (expensae iudiciales), et « sunt reficiendae actori per text. in Leg. *Properandum* etc..... Haecque « procedunt indistincte, sive victus habuerit causam legitimam et iustam « litigandi, sive non, de stilo quem observat Rota, et constat ex *decis. 246*, « *lib. II.* coram Puteo (iuxta impressionem venetam); ex *decis. 136* co- « ram Varallo; ex *decis. 74* coram Celso etc. ». Verum adverti debet, quod reficiebantur tantum expensae quas, uti ait De Luca, *disc. 32 cit., vivas* appellamus, consistentes in registris, citationibus, notis sententiarum et similibus; uti explicat *decis. 583 inter Recent., part. XVIII, tom. 2;* quocirca non comprehendebantur propinae, uti refert etiam De Luca, *disc. 32 cit.*, nec honoraria, *saltem integra*, advocatorum et procuratorum, quae dicebantur expensae extraiudiciales. Inquam *saltem integra*; nam aliqua pars honorariorum in sacra Rota reficiebatur, uti patet ex *decis. 168*,

n. 8, part. IX, tom. I. Et De Luca, *de iudiciis, disc. 39 cit., n. 17:* « .... atque appellantur expensae *vivae*, factae scilicet pro actis iudiciali- « bus tantum; istae solum veniunt in huiusmodi condemnatione .....; non « autem aliae longe maiores, quas litigantes pati oportet in advocatis, « procuratoribus, sollicitatoribus, agentibus, copistis, muneribus etiam li- « citis et solitis et similibus; atque respectu advocatorum et procuratorum « ac copistarum in Rota solum habetur stilus decernendi quamdam modi- « cam summam scutatorum decem pro qualibet instantia ».

Nihilominus praestat hic recolere, S. Rotae constantem omni tempore fuisse stilum dirimendi causas ex aequitate, potius quam ex stricto iure, temperando scilicet iuris rigorem et causas dirimendo *arbitrio boni viri.* Hinc etiam quoad expensas iudiciales, raro tamen, sed ex gravissima aequitatis ratione, rigorem iuris temperavit, vel expensas compensando, vel dimidiando, vel ratam tantummodo partem victori refici statuendo, uti evincitur ex *decis. 82, n. 5, part. XVII*, imo ipsum victorem condemnabat in expensis, si, qui obtinuit sententiam favorabilem, convincitur de fraude et mendacio, producendo ad ultimum nova documenta, ita ex *cit. decis. 82*, et notat Ridulphinus, *Praxis iud., part. I, cap. 13, n. 609*, citans *decis. 750, part. I.*

Neque ab hoc stilo, aequitati innixo, deflexit hic O. postremis hisce temporibus, quum a. 1834 editus est *Codex Gregorianus*, seu *Regolamento legislativo e giudiziale per gli affari civili, emanato dalla Santità di N. S. Gregorio Papa XVI*, in quo victi conditio, quoad expensas iudiciales, peior reddebatur, per § 605 statuentem: « Ogni sentenza definitiva con- « dannerà il soccombente alle spese », et in § 1173 declaratur: « Sotto il « nome di spese si comprendono anche gli onorari degli avvocati e le fun- « zioni dei procuratori ». Ceterum mens non fuerat Pontificis, has leges edentis, abrogare speciales constitutiones et consuetudines, quibus regebatur S. Rota.

Nam in sect. V. tit. XI *legum processualium*, feruntur *Disposizioni speciali sul modo di procedere nei tribunali della S. Rota e della piena Camera;* et cum nihil praescribatur de expensis iudicialibus, in § 1044, seu ultima, edicitur: « In tutto ciò che non è altrimenti ordinato in questa « sezione, sono mantenute le forme particolari di procedere, vigenti nel « tribunale della S. Rota, in quanto possono conciliarsi colle leggi gene- « rali e comuni a tutti i magistrati giudiziari ».

Qualecumque vero fuerit harum legum obiectum et propositum, hae procul dubio nostrum tribunal non attingunt, quod Constitutione *Sapienti consilio* in exercitium revocatum fuit, ei attributa certa competentia, quam nec ita determinatam nec ita amplam unquam habuit anteactis temporibus.

Etenim ob mutatas temporum et populorum conditiones, S. Rotae non deferuntur dirimendae contentiones mere civiles, uti antea fiebat, praesertim in ditione pontificia, sed illi attributae sunt quaestiones forum ecclesiasticum tantummodo respicientes, iudiciali forma definiendae, quaeque iampridem solitum fuerat cognitioni SS. Congregationum deferre.

Praeterea perpensum fuit, nedum competentiam, tum ordinariam tum extraordinariam, seu ex pontificiis commissionibus derivantem, vi Constitutionis *Sapienti consilio*, fuisse mutatam, sed etiam huius S. O. intimam costitutionem eiusque procedendi rationem in novam formam esse redactam; mutatis vero substantialiter S. Tribunalis competentia eiusque ordinatione, necesse est, ut mutatae fuisse censeantur illae regulae processuales ex consuetudine seu ex stilo inductae, quae non amplius respondent novae Tribunalis constitutioni. Stilus enim seu regulae processuales se habent ad materiam et ad formam iudiciorum, veluti media ad finem.

Re sane vera, Constitutio *Sapienti consilio*, dum innuit regulas iuxta quas reguntur processus in S. Rota, numquam mentionem facit de veteri stilo huius S. O., sed aperte significat, sequendum esse ius commune, ubi desit certa praescriptio *Legis propriae*. Ita in can. 19, § 1, *Lex propria* cavet: « ..... Turnus autem, assumptâ causâ, procedit ad eius examen iuxta ordinarias iuris normas; § 2. ... S. Rota servare in primis debet commis- « sionis formam iuxta tenorem rescripti, et in reliquis iuxta regulas iuris « communis et sibi proprias procedere ». Quod vero istae regulae propriae contineantur in *Lege propria*, patet ex can. 43, ubi de Signatura Apostolica ita praescribitur: « In reliquis quae necessaria sunt ad iudicii expedi- « tionem, et non sunt in praecedentibus canonibus cauta, servari in primis « debent (a Signatura Apostolica), *congrua congruis referendo*, regulae, *pro* « *S. Rota statutae*, et deinde normae iuris communis ». Et ad ipsas expensas iudiciales quod attinet, revocatur ius commune in n. 13, cap. III, in Appendice *Legis propriae*, hisce expressis verbis: « Harum omnium (de « expensis iudicialibus) taxarum motio seu liquatio facienda est ad tra- « mitem iuris communis a Praeside tribunalis »; et antea, n. 6, cap. I, cautum est: « A (Praeside tribunalis), ... tribunalis iura iuxta communes « normas, ei prae oculis habenda sunt, in taxatione expensarum ».

Quapropter specialis ratio taxationis expensarum quae habebatur, uti explicavimus, in S. Rota, explicite repellitur a *Lege propria;* ratio autem taxandi expensas disiungi non potest a ratione condemnationis in expensis; quare, uno mutato, et alterum necessario mutatum fuisse concludere oportet.

Occasione sententiae *Alexandrinae*, subiectae hodierno iudicio appellationis, in qua, per condemnationem in expensis, et vetus stilus et forma condemnationis servabatur adamussim, RR. PP. DD. Auditores universi, adunati in *Rotam memorialium*, ad examen revocarunt quaestionem an

vetus stilus rotalis, *quo victus victori in expensis condemnabatur*, adhuc vigere dicendus esset, et RR. PP. censuerunt, praehabitis animadversionibus modo explicatis, et in primis perpensa aequitate, cui se conformare usque solemne fuit huic S. O., dictum stilum non amplius suam vim retinere, sed procedendum esse iuxta normas iuris communis, vi cuius condemnatio in expensas est poena temere litigantis. Et huic regulae iam paruit hoc S. Tribunal in *Segusina*, die 6 Aprilis 1909.

Hisce positis, a RR. PP. Auditoribus de turno perpensum fuit, an Curia Alexandrina iustam et legitimam habuerit litigandi causam, adeo ut eximenda sit a condemnatione expensarum. Iamvero ipse appellatus, Cavalchini Garofoli baro, fatetur, se ad comprobandum iuspatronatus, antequam iudicium apud hunc S. O. instauraretur, attulisse Bullam Leonis X *Sincerae devotionis*, qua Ioanni Luchino de Arnutiis iuspatronatus concedebatur; et istud documentum exhibuisse, veluti unicum fundamentum suae petitionis. Verum ex hoc titulo non poterat evinci iuspatronatus; quia Hadrianus VI, Bulla *Accepto*, omnia privilegia iurispatronatus, ob augmentum tertiae partis dotis, concessa revocaverat; et, cum iuspatronatus praefato Luchino concessum fuerit praecise ob huiusmodi augmentum, Episcopus retinuit eiusmodi privilegiatum ius, in casu, fuisse revocatum, aut saltem, exstinctâ familiâ, seu agnatione de Arnutiis, ad heredes non transiisse.

Quae Episcopi opinio gravissimorum doctorum auctoritate fulciebatur. Siquidem, facta distinctione inter patronatum ex fundatione vel dotatione, et patronatum ex privilegio, *primum* admittunt transire ad heredes etiam extraneos, non vero *alterum*. Docet Pitonius (*discept. eccles., vol. III, disc. 33, n. 91*): « Limitetur Ancharani theorica, quando ageretur de iure-« patronatus concesso ex privilegio; ea ratione quod praeallegata theorica « locum habet in patronatu ex fundatione et dotatione competenti, ubi « subintrat provisio legis, admittens heredes etiam extraneos; secus in « quaesito ex privilegio, qui non habet aliam legis provisionem, quam « illam, quae datur in privilegio; et sic forma concessionis non potest « transgredi; nam privilegium non extenditur de persona ad personam, « neque de casu ad casum ».

Item Barbosa, *ius univers., lib. III, cap. 12*, § 254. In eandem sententiam descenderunt duo iurisconsulti, quos non praetermisit consulere Episcopus, ne temere agere videretur.

Neque obstat, eundem Episcopum non latuisse, quasi tercentenariam possessionem iurispatronatus, ex qua, vi praesumptionis iuris, haberetur melior titulus de mundo, seu titulus fundationis aut dotationis. Ipse enim retinere potuit, hanc longam possessionem enervari ex eo, quod initium sumeret ex titulo infecto, iuxta tritum effatum: *melius est non habere*

titulum, quam habere vitiosum, quod valet etiam pro centenaria praescriptione. Ad rem De Luca, *de iure patron., Summ., n. 50–51,* tradit: « Ubi « constet de explicito titulo fundationis vel dotationis, tunc non cadit « quaestio circa probationem..... Ubi vero titulus explicitus non habetur, « unde propterea ad praesumptionem seu adminiculativam probationem « recurrere oportet, si adest immemorabilis vel centenaria bene probata, « absque eo quod constet de initio infecto incompatibili, planum est, « sufficientem probationem resultare etiam fundationis vel dotationis ». Item Pitonius, *de controv. patron., alleg. 66, n. 40.*

Quod vero familia de Arnutiis, post Constitutionem Hadriani VI, dotis augmentum contulerit, sufficiens ad retinendum iuspatronatus, uti decisum fuit ab hoc S. O. coram Dunozotto, an. 1648, haec est quaestio facti et non iuris; iudex autem in his controversiis, ea quae sunt facti et pertinent ad probationes, ex suo officio, nec perquirere nec supplere debet, quod exploratissimi iuris est.

Neque difficultatem facere visae sunt extraiudiciales assertiones panditae in litteris datis ab Episcopo Alexandrino, quae affirmare videntur iuspatronatus in appellato barone Garofolo; nam praeterquamquod istae assertiones sunt hypotheticae, seu dato at minime concesso controverso iure, eaedem se referebant potissimum ad statum facti, vi cuius beneficium obtinebatur a sacerdote per patronum praesentato; sed maxime proficiscebantur ab animo vehementer a litigiis alieno. Reapse Curia hanc litem non instituisset, nisi ad hoc fuisset adducta ab ipso patrono, qui contendebat, beneficium esse vacans ob separationem factam titulorum praebendalium.

Hisce omnibus attente et mature perpensis, Christi nomine invocato, et solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus, *appellatam sententiam esse infirmandam, et expensas tum primi iudicii tum praesentis appellationis esse compensandas*; seu proposito dubio ita respondemus.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam SS. Canonum, et praesertim *cap. 3, sess. XXV de reform.* Conc. Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coercitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, 14 iunii 1909.

M. Lega *Decanus, Ponens.*

L. ✠ S.

Gustavus Persiani.

Costantinus Contini–Riccardi.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

II

ADIACEN.

NOMINATIONIS AD PAROECIAM

Pio PP. X feliciter regnante Pontificatus Dominationis suae anno sexto, RR. PP. DD. Ioannes Prior, Ponens, *Aloisius Sincero et Ioseph Mori, Auditores de turno, in causa* Adiacen. — Nominationis ad paroeciam, *inter sacerdotem Ioannem Casabianca actorem appellantem et Curiam Adiacensem conventam appellatam, repraesentatam per legitimum procuratorem Vincentium Sacconi advocatum, interveniente et disceptante in causa Promotore iustitiae pro iuris et legis tutela, die 21 iunii 1909 sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

Rm̃us Dn̄us Aloisius Olivieri, Episcopus Adiacensis, sacerdoti Ioanni Casabianca die 4 ianuarii 1902 ita scripsit: « Je viens de vous proposer « à l'agrément du Ministre des cultes pour la cure de St. Roch d'Ajaccio. « Voyez si vous avez quelqu'un qui puisse faire accueillir au plus tôt votre « nomination ». Gubernium Gallicum tamen, quod eiusdem sacerdotis ad munus Vicarii generalis promotioni assensum recusaverat, nihil respondit; sed, mortuo Episcopo, litteris Decano Capituli Adiacensis missis, ipsum certiorem facit, Episcopum defunctum nomina pro octo curis proposuisse, et quaerit « quaenam ex hisce nominationibus sustineantur, vel quaenam « sint nomina quae substituere velis ». Iussu Vicariorum capitularium rescripsit Decanus, auctoritatem dioecesanam omnes antiquas nominationes servare, unâ solâ exceptâ, nempe sacerdotis Casabianca ad curam sancti Rochi Adiacensis. Rescissâ conventione napoleonicâ per legem anni 1905 separationis ecclesiarum a Statu, sacerdoti Peretti collata fuit paroecia S. Rochi, qui paulo post, mortem obiit. Reclamavit sacerdos Casabianca, titulum iuridicum ad dictam paroeciam sibi vindicans ratione suae nominationis ab Episcopo defuncto Gubernio factae, nec ab eodem reiectae, quem titulum proinde, ut ait, a die conventionis disruptae definitivum evadere necesse fuit. Recursu facto ad S. Sedem, causa delata fuit in primo gradu iudicanda ad Forum metropolitanum Aquense, quod die 10 iunii anno 1908 sententiam sacerdoti Casabianca adversam tulit, contra quam appellavit. Causa in secundo gradu huic sacro Ordini nunc dirimenda proponitur dubiis sequentibus:

I. *An sacerdos I. F. Casabianca canonice nominatus fuerit, et instituendus sit parochus ecclesiae S. Rochi in casu.*

II. Et quatenus *affirmative*: *an, et in qua mensura, Curia Adiacensis teneatur erga eundem refectioni damnorum in casu.*

Quod de meritis sacerdotis Casabianca, et eiusdem dotibus canonicis ad curam parochialem requisitis, ex attestationibus in actis abunde constet; quod Episcopus Adiacensis defunctus, Rmus Dñus Olivieri, intentionem habuerit eum ad paroeciam S. Rochi promovendi, ac, si e vivis sublatus non fuisset ante resolutum conventum a Republica Gallica, hodie de facto praefato beneficio actor frueretur; quod, si eidem Gubernio non fuerit grata persona, inde hoc tantum erui possit eum consocium fuisse aliorum plurium integerrimae famae sacerdotum, Patres nullatenus in dubium vocant. Haec omnia vero, quae in decursu litis sunt allata, etsi in honorem vertant sacerdoti actori, extra ambitum sunt quaestionis dirimendae, quae eo unice spectat, ut definiatur utrum ipse ad paroeciam S. Rochi titulum canonicum possideat. Ideo nec inquirendum censuere Patres de ratione agendi Vicariorum capitularium, num ipsi videlicet ex motivis legitimis, an potius ut arbitrii Gubernii mos gereretur, nomen praefati sacerdotis excluserint: quaestio in linea disciplinari potius quam iudiciali tractanda.

Quod facta substantialia spectat, quae in causa allegantur, nulla habetur inter litigantes discordia. Episcopus admittit, nomen sacerdotis Casabianca Gubernio Gallico propositum fuisse a suo Praedecessore ad curam parochialem S. Rochi, licet huius praesentationis in archivio diocesano nullum exstet vestigium. Genuinitatem epistolae, qua Rmus Dñus Olivieri, Episcopus Adiacensis, eidem sacerdoti notitiam praesentationis factae communicavit, ultro admittit, atque implicite fatetur, eandem praesentationem nunquam fuisse ab Episcopo revocatam, neque a Gubernio positive reiectam, licet Minister cultus auctoritati dioecesanae facultatem fecerit generatim substituendi alia nomina illis, quae pro diversis curis ab Episcopo defuncto potestati civili iam fuerant significata; atque huic epistolae, uti concedit actor in causa, responderunt Vicarii capitulares mediante Capituli Decano, se nolle sustineri nominationem ab Episcopo factam ad curam parochialem S. Rochi, pro qua aliam praesentationem se proxime facturos declararunt.

Legis dispositio, qua nominationes ad curas parochiales sub regimine concordatario in Gallia moderabantur, in capite decimo conventus napoleonici invenitur, cuius textus in versione latina ita sonat: « Iidem Epi« scopi ad paroecias nominabunt, nec personas seligent nisi Gubernio « acceptas ». Eadem legis dispositio in Bulla Pii VII *Ecclesia Christi* hisce verbis repetitur: « Ius nominandi parochos ad Episcopos pertinebit, qui « personas non seligent nisi iis dotibus instructas, quas Ecclesiae canones « requirunt, atque (ut tranquillitas eo magis in tuto sit) Gubernio acceptas ».

Quod respicit horum iuris capitum interpretationem, conveniunt partes in asserendo, validitatem nominationis ab Episcopo factae a Gubernii beneplacito nullimode pendere. Et recte quidem; facultas enim limitandi exercitium potestatis Episcopi in paroeciis conferendis, auctoritati civili a S. Sede concessa, cum de re spirituali agatur quae ex natura sua Ecclesiae dominio subiicitur, est stricte interpretanda. Praeterea historice constat, primum Consulem in concordato componendo institisse, ut alia formula in articulo decimo adhiberetur, scilicet: « Nominationes non erunt « validae, nisi postquam a Gubernio fuerint approbatae », quam formulam, « nonnisi post conatus inauditos », Apostolicae Sedis Delegatus repellere potuit (Card. Mathieu, *Le concordat de 1801*, pag. 261; Bouix, *de parocho, part. III, cap. I, sect. V*). Unde plenum ius habebant Episcopi conferendi paroecias.

Uti scribit Bouix (*loc. cit.*), « patet linguâ gallicâ primum exscriptam « fuisse articuli huius formam. Unde sequitur, voces illas *Episcopi ad paroe-* « *cias nominabunt* eo sensu intelligendas esse, qui nominationis vocabulo in « dicto idiomate inhaeret. *Porro nominare ad aliquod munus* apud Gallos « sensu obvio designat actum auctoritatis, vi cuius potest quis hoc munere « legitime fungi; ita scilicet ut, facta nominatione, nihil aliud requiratur ».

Non pro arbitrio tamen poterant Episcopi conditionem in articulo decimo conventionis positam negligere, etiamsi validitas nominationis ab illa non penderet; privilegia enim in concordatis Statui civili a Romano Pontifice concessa, quidquid sit de natura obligationis ab ipsa S. Sede assumpta, in ordine ad tertias personas strictum ius constituunt.

Sacerdos Casabianca quam maximum tribuit pondus epistolae Rmi Dñi Olivieri, quam supra retulimus, qua dicit probari, nominationem ipsius iam factam fuisse, simul et notitiam eiusdem nominationis sibi esse communicatam; Episcopus e contrario contendit, ibi quaestionem tantummodo fuisse de nominatione facienda, vel de actuali designatione Gubernio personae postea canonice nominandae.

Tota litis quaestio itaque, admissâ ab utrâque parte plena potestate Episcopi nominandi ad curas, agitur de statuendo quonam actu Episcopus hanc potestatem exerceret, utrum scilicet per praesentationem nominis candidati Gubernio, uti contendit sacerdos Casabianca, an postea, uti contendit Episcopus Adiacensis, qui dicit, praesentationem nominis auctoritati civili non fuisse nisi praeludium quoddam ad veram nominationem, quo certior fiebat Episcopus, candidatum acceptum fuisse Gubernio, prout exigebat ius concordatarium.

Cum observantia sit optima legum interpres, ad hunc fontem interpretationis utraque pars confugit, quam plurima afferens testimonia Epi-

scoporum, Vicariorum generalium, Cancellariorum dioecesium Galliae. Ast perpauca illorum de observantia proprie dicta agunt; ut plurimum non aliud referunt nisi sententias de valore iuridico actus praesentationis candidati auctoritati civili, quae ad triplicem classem reducuntur.

Prima sententia dicit, praesentationem Gubernio fuisse nominationem conditionalem, et ita a Vicario generali Niciensi declaratur: « Propositio « candidati ad curam parochialem ab Episcopo Gubernio facta sub regi- « mine concordatario nominationem constituebat conditionalem, sub con- « ditione nempe acceptationis ex parte Gubernii ». Ex illis, qui huic sententiae subscribunt, alii conditionem exhibent tanquam suspensivam, alii tanquam resolutivam.

Altera sententia maxime favet sacerdoti Casabianca, et declarat, praesentationem nominis potestati civili fuisse veram et canonicam nominationem, praesentato plenum ius ad beneficium conferentem. Ita Vicarius generalis Senonensis scribit: « Archiepiscopus Senonensis (litteras praesen- « tationis ad curas Gubernio mittens) intendebat veram nominationem « facere, ita ut si acceptatio ex parte Ministri non fuisset necessaria ad « hoc ut sacerdos nominatus beneficiis civilibus a concordato recognitis « frui potuerit, idem nominatus curae possessionem sumere potuerit, quin « ullus novus actus administrationis archiepiscopalis intervenisset. Acce- « ptatio Gubernii superveniens non erat nisi formalitas administrativa, « quae nihil institutioni canonicae addebat ». Item Vicarius generalis Tolosanus: « Archiepiscopus (litteras praesentationis ad curas Gubernio mit- « tens) non intendebat, nisi approbationem petere nominationis iam factae; « ita ut haec nominatio plenum effectum sortiri potuerit sine ullo novo « actu administrationis ecclesiasticae, nisi leges ecclesiastico-civiles submis- « sionem huius nominationis approbationi publicae potestatis exegissent. « At superveniens acceptatio Gubernii non erat nisi formalitas admini- « strativa, quae nihil institutioni canonicae addebat ». — « Praesentatio sacerdotis (ait Vicarius generalis Sancti Deodati) Ministro cultus ab Epi- « scopo facta, verae nominationi pro interesse habente aequivalebat, « atque eidem ius conditionale, nedum reale et absolutum, conferebat ». — « Episcopi nostri (scribit Cancellarius a secretis dioeceseos Petricoricensis) « procul dubio praxim habebant vere et realiter nominandi parochos, quum « eorumdem promotionem Ministro cultus praesentabant ». Eandem sententiam repetunt alii testes e Curiis Galliae.

Tertia sententia de valore iuridico actus praesentationis Gubernio toto caelo a praecedente differt, et ita exprimitur ab Episcopo Molinensi, olim Vicario generali archidioeceseos Cameracensis: « Sub regimine con- « cordatario titulus nominationis canonicorum titularium et parochorum,

« Ministro cultus ab Episcopo missus, non est habitus nisi propositio « quae nullum conferebat ius interesse habenti, cui saepe ne communi- « cata quidem fuit ». Fere iisdem verbis eandem sententiam proferunt Archiepiscopi Camberiensis, Auxitanus, Parisiensis, Rhedonensis, Episcopi Blesensis, Virodunensis, Nanceyensis et Tullensis, Foroiuliensis, Nivernensis, Tarantasiensis et Maurianensis; necnon Vicarii generales Ebroicensis, Baionensis, Albiensis et Montis Albani; quibus adiungendi sunt Vicarii generales dioeceseos Adiacensis, ubi nata est praesens controversia.

Prima sententia, quae statuit praesentationem nominis Gubernio fuisse veram nominationem canonicam sed conditionalem, quae valida erat si a Gubernio acceptata fuerit, si ab eodem reiecta, invalida, procul dubio respuenda est, quippe quae formulam napoleonicam instauret: « Nomina- « tiones non erunt validae, nisi postquam fuerint a Gubernio approbatae », quae, uti vidimus, a Delegato Sedis Apostolicae reiecta fuit; et insuper strictae interpretationi, quam exigit hoc privilegium Gubernio a S. Sede concessum, opponitur. At ista sententia de nominatione conditionali minime cohaeret cum thesi sacerdotis Casabianca, qui, simul cum fautoribus secundae sententiae, tenet praesentationem candidati Gubernio fuisse nominationem canonicam sensu absoluto, plenum ius ad rem conferentem, etiam ante acceptationem ex parte Gubernii. Conditio acceptationis afficiebat, iuxta illum, non ipsam nominationem sed institutionem subsequentem, prout declarat articulus organicus undevigesimus: « Episcopi « nominabunt et instituent parochos. Non manifestabunt tamen eorum « nominationem, nec institutionem canonicam dabunt, nisi postquam haec « nominatio a primo Consule fuerit acceptata ». Uti scripsit sacerdotis Casabianca patronus: « Beneplacitum Gubernii est simplex conditio su- « spensiva, non in ordine ad nominationem, sed tantummodo in ordine « ad institutionem ». Et iterum: « Pro iis, quos Episcopi eligunt, conditio « suspensiva est beneplacitum, necne, Gubernii Reipublicae; Gubernio an- « nuente, candidatus instituitur in beneficium; Gubernio renuente, Epi- « scopi alium eligent et praesentabunt. Quodsi Gubernium neque acceptet « neque recuset sacerdotem nominatum,..... tunc perdurat ex parte can- « didati ius ad rem, vi nominationis ab Episcopo factae ».

Nil mirum si in articulis organicis, qui a S. Sede constanter reprobati fuerunt, a iure ecclesiastico alienum quid reperiatur. Sed praescindendo a fonte unde derivatur haec explicatio, hanc secundam sententiam haud minus erroneam esse ac primam, ostendit ipsa praxis, iuris principiis illustrata. In huiusmodi praxi unum emicat factum principale ab omnibus admissum, et testimoniis utrinque allatis probatum, nempe reiecto candidato a potestate civili, vel omnino neglecto, solebat Episcopus alium vel

etiam tertium candidatum proponere, quin ulla a prius proposito, tamquam iniuriam passo, fieret reclamatio. Ita testatur Episcopus Molinensis, et cum eo alii Episcopi testes: « Episcopus rem agebat cum Ministro cultus. « Quodsi iste assensum denegaverit, vel responsum nimis tardaverit, Epi- « scopus alium vel etiam tertium candidatum praesentare, se liberum « fuisse ducebat. Hoc nunquam protestationi cuicumque ex parte interesse « habentium ortum dedit ». Ipse sacerdos etiam fatetur, quod nihil opponendum habuisset, si tempore concordatario ipsius nominatio a Gubernio reiecta fuisset et ab Episcopo vel Vicariis capitularibus deserta. Ex omnium sententia in hypothesi reiectionis definitivae candidati ex parte Gubernii, beneficium erat vacans. Candidatus, qui prius, iuxta hanc secundam sententiam, ius perpetuum ad beneficium habebat, per definitivam reiectionem ex parte Gubernii hoc ius amisit. At quonam iure amisit? Quis eum destituit? Certe, non Respublica; quae si potestatem instituendi parochos non habuit, multo minus potestatem, quae longe maior est, destituendi habere poterat (Leurenius, *Forum benef., part. II, sect. 2, cap. 2, q. 726, n. 8;* Card. De Luca, *de benef., disc. 65, n. 5*). At neque ipse Episcopus; qui libere instituere potest, libere tamen destituere nequit, sed tantummodo, prout acriter instat actor in praesenti causa, in casibus a lege determinatis, propter graves culpas iuridice probatas. Hypothesis igitur iuris perpetui ad beneficium ex facta praesentatione Gubernio adquisiti, eo ipso destruitur quod, ad amissionem eiusdem iuris post reiectum a Gubernio candidatum explicandam, necessario exigit in Episcopo abnormem privandi potestatem quae ipsi nec a iure communi, nec a iure concordatario tribuitur. Huius itaque facti, ab omnibus admissi, et tempore concordatario haud certe rari, carentiae nempe cuiuscumque iuris ad beneficium in candidato definitive a Gubernio reiecto, non alia potest dari explicatio, nisi quod illud ius nunquam habuit. Praesentatio, itaque, candidati Gubernio, nihil aliud erat quam simplex propositio nominationis, eo fine facta, ut Episcopus certior fieret, utrum persona accepta fuerit Gubernio necne, ut asserunt quam plures Galliae Episcopi, quorum sententiam supra memoravimus.

Haec sententia quam maxime consonat terminis Bullae *Ecclesia Christi*: « Episcopi personas non seligent, nisi iis dotibus instructas quas Ec- « clesiae canones requirunt, atque (ut tranquillitas magis in tuto sit) « Gubernio acceptas ». Sicut praesumitur praevia cognitio ab Episcopo haberi de exsistentia in nominando dotum canonicarum, ita simili modo praeviam cognitionem verba plane innuunt haberi de facto, utrum persona nominanda accepta sit Gubernio necne. Huius autem facti certa notitia tantummodo ab ipso Gubernio desumi poterat. Idem clarius elucet

ex epistola Cardinalis Consalvi ad Summum Pontificem Pium VII: « Bra- « mava pertanto – scribit – il Governo medesimo, che le nomine venissero « assoggettate alla sua approvazione. Si è combinato l'articolo in guisa « di salvare dette nomine ai Vescovi, lo che fissa in loro un tal diritto « libero, e di ammettere la riserva, che *non sceglieranno i pastori, se non « dopo d'essersi assicurati che godono fiducia del Governo* ». Quod repetit idem Apostolicae Sedis Delegatus in nota transmissa ad dominum Bernier, presbyterum, qui pro parte Gubernii agebat: « Les Evêques qui nommeront « à toutes les cures, *ne choisiront les pasteurs, qu'après s'être assurés* qu'ils « sont doués des qualités requises par les lois de l'Eglise, et *qu'ils jouis- « sent de la confiance du gouvernement* ». Non erat Gubernii acceptare vel recusare nominationem canonicam ab Episcopo iam factam, sed tantummodo significare, utrum persona, de cuius nominatione agebatur, accepta sibi fuerit necne, quod in praxi idem erat ac acceptare vel recusare nominationem quamdam propositam.

Quod scribit Card. Cavagnis de nominationibus ad sedes episcopales sub regimine conventus napoleonici, de nominationibus sub eodem regimine ad curas parochiales, proportione servata, haud inepte applicatur: « Recentiore aevo – *dicit* – ad difficultates vitandas sive Pontifici, qui ex « officio institutionem negaret, sive Gubernio, sive personae nominatae « repulsam referentibus, *in usu venit ut ante formalem nominationem, con- « silia conferrentur inter Gubernium et S. Sedem de persona proponenda.* « Quamvis id in conventione cautum non fuerit, tamen optime inductum « est, ut difficultates amice componantur et ex praevia intelligentia et « tuto ac decore ex utraque parte procedatur, ideoque valde inconve- « nienter ab hac methodo recederetur » (*De concordato napoleonico, pag.* 18). Maiori forte ratione exigebatur huiusmodi praevia intelligentia in nominationibus ad paroecias, cum hic non tantum de tuto ac decore procedendo ageretur, sed et de continendo intra iuris limites actionem episcopalem. Nam si Episcopus, antequam de acceptatione Gubernii certior factus fuerat, nominationem formalem fecisset, quae postea ab eodem fuisset repulsa, in dilemmate positus, vel Gubernio ius suum denegare, sustinendo nominationem factam, vel nominatum iure adquisito arbitrarie privando, ultra vires agere fuisset coactus.

Idem positive ostendit praxis, quod nonnisi post significatam acceptationem Gubernii solebant Episcopi nominationem canonicam facere. Litterae enim provisionis beneficii, quarum exemplar in actis habetur ex ipsa dioecesi Adiacensi, quaeque, post receptum assensum Gubernii, ab Episcopo exaratae fuerunt, terminis constant qui formalem nominationem canonicam procul dubio constituunt, simulque assensum Gubernii iam

datum fuisse supponunt, quae proinde confirmant nominationem seu collationem beneficii, non ante acceptationem Gubernii sed post eandem, fuisse « factam: Parochialem ecclesiam S.... tibi, *Gubernio annuente*, contulimus et « *conferimus*, ac de illa, illiusque iuribus universis per praesentes litteras « providimus et providemus... ». De huiusmodi litteris testatur Vicarius generalis Baionensis: « Titulus canonicus curarum inamovibilium, beneficium, « curam et potestatem conferens, neque subsignationem neque datam re- « cepit, antequam receptum fuerit decretum, quo significabatur accepta- « tio ex parte Praesidis Reipublicae ». Item Vicarius generalis Camberiensis, olim eodem munere functus in dioecesi Corisopitensi: « Nominatio « nec publicata fuit, nec actu authentico candidato tradita, nisi post re- « ceptas litteras publice scriptas quibus confirmatum fuit, nominationem « fuisse a Gubernio acceptatam ».

Aliquantulum ab hac praxi recedit, quod refert Cancellarius a secretis de dioecesi Petrocoricensi, nempe: « Titulus ecclesiasticus quo instituebantur, quamvis post acceptationem Gubernii subscriptus, datam referebat « diei praesentationis »; cuius singularis facti non est nobis ratio reddenda.

Quae de praxi hucusque attulimus, confirmant sensum, quem exigere censemus actus praesentationis candidati Gubernio; cetera, quae deponuntur in attestationibus nobis exhibitis, haud difficulter cum hoc sensu et interpretatione conciliantur. Quamvis nobis non sit ostensum exemplar formulae, a Rmo Dño Olivieri adhibitae in litteris praesentationis Gubernio missis, haud immerito praesumitur eandem fuisse ac illam in actis a sacerdote Casabianca exhibitam, quae alibi in Gallia adhibebatur. Quodsi in hac formula de *nominatione* iam factâ mentio fiat, recolendum nobis est, talem formulam adhibuisse plures Episcopos, qui prorsus negant, illam praesentationem fuisse nominationem canonicam; neque repugnare ut hoc vocabulum sensu latiori sumatur, pro designatione nimirum personae postea canonice nominandae, quae est et ipsa quaedam nominatio. Praeterea non desunt exempla litterarum, ab Episcopis Reipublicae Ministris transmissarum, quorum duo ex ipso Adiacensis dioeceseos archivio producta, annorum 1845 et 1888, i. e. longe ante exortam praesentem controversiam, in quibus eadem *nominatio* vocatur *praesentatio*, *translationis propositum*, *propositio*. In iisdem litteris revocat Episcopus praesentationes seu *nominationes* iam factas, et alias substituit. In ipsa epistola Rmi Dñi Olivieri, quam tanti facit actor in causa, vox *nominatio* in contextu occurrit « je viens de vous proposer », qui indicat quaestionem esse de nominatione proposita.

Sacerdos Casabianca vero exemplum recens affert nominationis in civitate Adiacensi, sacerdotis Fontanacci nimirum, ubi titulus canonicus

ad beneficium, ait, a nullo fonte derivari potuit nisi a praesentatione Gubernio facta ab Episcopo, Rmo Dño Olivieri. Significata enim acceptatione ex parte Gubernii duos menses post obitum Episcopi, mense videlicet iulio anno 1903, Vicarii capitulares, qui facultates a S. Sede nominandi ad curas vacantes solummodo mense Octobri subsequenti obtinuerunt, ipso mense iulio in possessionem beneficii nominatum immiserunt. At hanc beneficii collationem, licet bona fide peractam, patet fuisse nullam, et sanatione indiguisse, quod intellexerunt postea ipsi Vicarii capitulares, cum facultates necessarias a S. Sede petierint. Quod Rmus canonicus Galloni in ritu installationis, Episcopo defuncto, qui eum Gubernio praesentaverat, tanquam beneficii collatori gratias retulit, eatenus rei veritati respondet, quatenus eidem Episcopo, utpote qui primum illum ad beneficium designavit, grati animi debitum rite rependere potuit.

Tandem oppositum est ab actore quod, significato Gubernii assensu, nunquam ausi sunt Episcopi a nominatione acceptata recedere, quod probare videtur ius ad beneficium iam fuisse adquisitum. Sed huius facti rationes dari possunt, quin ullum ius ad beneficium in candidato accepto agnoscatur. Deliberate enim selegerat eum Episcopus, et cur tam cito a proposito deliberato recedere vellet? Aliquando forte delectum ipsi candidato communicaverit, spem fundatam erigens beneficii obtinendi. Praecipua autem ratio in eo quaerenda est, quod ex consiliis inter Episcopum et Gubernium collatis, quibus nomen ex una parte propositum fuit, ex altera post inquisitionem facta acceptatum, implicitum pactum intervenit, quo se obligabat Episcopus candidatum acceptatum canonice nominare, ne auctoritas civilis, iuste quod suum erat expetendo, nimio incommodo gravaretur.

Porro pactum istud implicitum non exsistebat, nisi post consilia collata in eundem candidatum incidissent propositio Episcopi et acceptatio Gubernii, ac proinde nullam facit difficultatem, quod referunt Vicarii generales dioeceseos S. Deodati de modo agendi in eadem dioecesi: « Plures « sacerdotes – aiunt – ab Episcopo nominati ad curas decanales persistenter « sustinebantur, non obstante denegatione acceptationis ex parte Gubernii, « quod, resistendo fessum, eosdem post lapsum unius vel duorum anno- « rum tandem acceptavit ». Dum consilia adhuc conferebantur, rite conabatur Episcopus Gubernii oppositionem vincere, et suum intentum obtinere. Eodem modo insistere poterat Rmus Dñus Olivieri, ut acceptaretur a Gubernio nomen sacerdotis Casabianca ad curam parochialem S. Rochi, prout ipsi intentio insistendi adscribitur a teste Iosepho Bozzo–Costa. At si eius intentio fuisset, eo usque pertinaciam urgere ut, posthabito iure Status civilis, quo nonnisi persona Gubernio accepta seligi deberet,

beneficium actualiter eidem conferret, ius concordatarium violare manifeste intenderit, quod nefas esset sancto Episcopo imputare.

Defuncto Episcopo Adiacensi, Rmo Dño Olivieri, Vicarii capitulares, obtenta a S. Sede facultate nominandi ad curas vacantes, insistere etiam potuerint, ut nomen sacerdotis Casabianca ab auctoritate civili acceptaretur; de facto tamen illud, annuente Gubernio, retractarunt. Nam Ministro cultus, in litteris ad auctoritatem dioecesanam missis, petenti: « quaenam ex hisce nominationibus sustineantur, vel quaenam sint nomina, « quae substituere velis », rescripserunt, nominationem sacerdotis Casabianca ad curam S. Rochi non sustineri.

Quibus omnibus perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus, *sacerdotem Ioannem F. Casabianca non fuisse canonice nominatum, nec instituendum esse parochum ecclesiae S. Rochi, in casu;* seu ad primum propositum dubium: *negative* respondemus; et ad secundum: *provisum in primo.* Expensas autem iudiciales praesentis instantiae decernimus inter partes haberi compensatas, et pro compensatis haberi volumus et mandamus.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim *cap.* 3, *sess. XXV de reform.* Conc. Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coercitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, die 21 Iunii 1909.

Ioannes Prior, *Ponens.*

L. ✠ S. Aloisius Sincero.

Ioseph Mori.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLAE

I

AD IOANNEM LEROLLE, MUNUS EXPLENTEM PRAESIDIS GENERALIS ASSOCIATIONIS CATHOLICAE VULGO " JEUNESSE CATHOLIQUE FRANÇAISE ,,.

Monsieur,

Au terme de votre mandat de Président général de l'association catholique de la Jeunesse française, vous avez bien voulu témoigner encore votre entier dévouement à l'Eglise et au Saint-Siège. Sensible à ce filial hommage, Sa Sainteté vous exprime, en cette circonstance, ses vifs remercîments et ses félicitations pour le zèle éclairé avec lequel vous avez accompli, avec l'aide de Dieu et le bienveillant appui de l'Autorité, le mandat, que l'association de la Jeunesse française vous avait confié d'une voix unanime.

Le sincère, entier dévouement à l'Eglise et à la cause catholique, le vif intérêt que vous avez sans cesse témoigné à l'association à laquelle vous avez consacré tous vos talents, durant les cinq années de votre mandat, sont aujourd'hui votre plus bel éloge et votre précieuse récompense. Aussi le Souverain Pontife a-t-il l'espoir que vous continuerez à apporter un sincère dévouement pour cette belle œuvre, et que vous aiderez de vos conseils celui qui, ayant été appelé à vous succéder, saura marcher sur vos traces. C'est avec effusion de cœur que Sa Sainteté vous envoie la Bénédiction apostolique, comme gage de sa paternelle bienveillance.

Je suis heureux d'être l'interprète des sentiments du Saint-Père à votre égard, et je profite de cette circonstance pour vous offrir l'expression de ma haute considération.

Rome, 18 Juin 1909.

L. ✠ S. R. CARD. MERRY DEL VAL.

II

AD R. P. SALVATOREM BRANDI S. I., MODERATOREM EPHEMERIDIS " CIVILTÀ CATTOLICA ,,, DE OPERE " MANUALE DI TEOSOFIA ,,.

Dal Vaticano, 22 Giugno 1909.

Reverendo padre,

L'augusto Pontefice ha ricevuto con piacere la prima parte del *Manuale di Teosofia* del P. Giovanni Busnelli S. I., edito a cura della *Civiltà*

cattolica. Ed il dotto lavoro, opportunissimo ai nostri giorni, nei quali le folli teorie teosofiche minacciano contaminare la purezza della fede cattolica e turbare le coscienza anche in Italia ed in Roma, fa invero degna corona agli altri lavori, – tra cui l'egregia opera sul *Modernismo*, del P. Rosa S. I. – colla pubblicazione dei quali la medesima *Civiltà cattolica* si è lodevolmente proposta di celebrare il sessantesimo anno di sua gloriosa esistenza.

Il Santo Padre fa voti che le fatiche del P. Busnelli riescano utili a tante anime, da falsi apostoli insidiate nel più prezioso dei loro tesori. E mentre fa Suo il desiderio espresso dal ch. autore, che cioè « l'esotica « pianta del buddismo, onde tanto si nutre la teosofia, non trovi da poter « attecchire nel nostro terreno », con lui si rallegra che con tanta avvedutezza ed efficacia vi coopera, facendo servire ai bisogni del tempo i suoi studi e la sua penna, e di cuore lo benedice.

Profittando poi dell'occasione, Sua Santità è ben lieta di benedire ancora il Direttore e gli Scrittori tutti di codesto benemerito periodico, e di augurare ai medesimi che un passato cotanto glorioso e fecondo sia loro nuovo sprone a mantenersi sempre fedeli al programma inaugurato e seguito dagl'illustri predecessori, cooperando con alacrità alla maggior gloria di Dio.

Nel significare a V. P. questi benevoli sentimenti dell'Augusto Pontefice mi valgo dell'incontro per confermarmi con sensi della più distinta stima,

di vostra paternità

affmo nel Signore

L. ✠ S. R. Card. Merry del Val.

VICARIATUS URBIS

DECRETUM

UTERQUE CLERUS PROHIBETUR INTERESSE PUBLICIS KYNEMATOGRAPHIS IN URBE.

Una delle principali cure del nostro ufficio è quella di vigilare affinchè non s'introducano nel clero abitudini, che male si addicono alla santità e al decoro dello stato ecclesiastico. Essendoci noto pertanto come persone appartenenti al clero, così secolare come regolare, frequentino i pubblici cinematografi, dove non di rado si offendono la religione e la morale, abbiamo creduto nostro dovere informare di ciò il Santo Padre, invocando provvedimenti opportuni ed efficaci a togliere così grave abuso.

Nel nome quindi del Santo Padre, e con l'autorità di Lui per questo scopo concessaci, mentre ricordiamo al clero l'obligo di non frequentare i pubblici teatri, vietiamo in particolare agli ecclesiastici dell'uno e dell'altro clero di assistere agli spettacoli che si svolgono nei pubblici cinematografi di Roma, senza alcuna eccezione.

Per espresso volere dello stesso S. Padre, qualora, che Dio nol voglia, da ecclesiastici dell'uno e dell'altro clero si contravvenisse a queste disposizioni, procederemo contro i trasgressori con le pene canoniche, compresa la sospensione *a divinis*.

Roma, dalla nostra residenza, il 15 Luglio 1909.

PIETRO CARD. VICARIO.

L. ✠ S.

Francesco Can. Faberi, *Segretario*.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE CONCISTORIALE

NOMINE

Il S. Padre, con decreto concistoriale da spedirsi per Bolla, si è degnato di promuovere:

12 Luglio 1909. — Il Rev. Can. D. Angelo Paino alla sede cattedrale di *Lipari*.

13 Luglio. — Mons. Giovanni Vaughan, Prelato domestico di S. S., alla sede vescovile titolare di *Sebastopoli*, e ad Ausiliare di *Salford*.

20 Luglio. — Il Rev. P. Gregorio Diamare, Priore claustrale, ad abate ed Ordinario di *Monte Cassino*.

24 luglio. — Il Rev. P. Giuseppe Abbet, Abate di S. Maurizio nel Vallese, a Vescovo titolare di Betlem.

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Il Santo Padre, con biglietto della Segreteria di Stato e con Breve pontificio, si è degnato di nominare:

Protonotario apostolico di numero partecipante:

7 Luglio 1909. — Mons. Giovanni Zani-Caprelli, di Roma.

Protonotari apostolici ad instar participantium:

6 Luglio 1909. — Mons. Patrizio J. Mac Namara, della diocesi di Brooklyn.

14 Luglio. — Il Rev. D. Giuseppe Rovetta, Abate di Montechiari in diocesi di Brescia.

15 Luglio. — Il Rev. D. Giacomo Federkiewicz, Decano infulato del Capitolo cattedrale di Premislia;

— Il Rev. D. Giuseppe Stachyrak, Prelato scolastico della Cattedrale della medesima diocesi.

Prelati domestici:

6 Luglio 1909. — Il Rev. D. Concezio Leopardi, Vicario generale della diocesi di Atri;

— Il Rev. D. Raimondo Marchancoses, Vicario generale e rettore della chiesa di Albarrazin (Spagna);

— Mons. Carlo Kmoch, Canonico della Collegiata di Veteroboleslavia in diocesi di Praga.

8 Luglio. — Mons. Tommaso Taaffe, rettore della chiesa di S. Patrizio in Brooklyn.

9 Luglio. — Il Rev. D. Giacomo Flood, fondatore e parroco della chiesa di S. Giovanni evangelista in Nuova York;

— Il Rev. D. Francesco Wall, Presidente dell'associazione degli ex-alunni del Collegio dell'America del Nord (Stati Uniti).

13 Luglio. — Il Rev. D. Agostino Pieper, dell'archidiocesi di Colonia, Membro del Centro cattolico al Parlamento in Germania;

— Il Rev. D. Carmine Garzone, arciprete-curato di Serra-Pratola in diocesi di Avellino.

15 Luglio. — Il Rev. D. Alfonso Fischetti, Arcidiacono della Cattedrale e Pro-Vicario generale di S. Angelo dei Lombardi.

22 Luglio. — Il Rev. D. Giuseppe Sirois, Curato al Capo S. Ignazio nell'archidiocesi di Québec.

Il S. Padre, con biglietto di S. E. R.ma Mons. Maggiordomo e con Breve pontificio, si è degnato di nominare:

Cappellani comuni:

23 Giugno 1909. — Il Rev. D. Pasquale Catacchio, Officiale della Segreteria di Stato

2 Luglio. — Il Rev. D. Pio Rossignani, di Roma.

ONORIFICENZE

Il Santo Padre, con biglietto della Segreteria di Stato e con Breve pontificio, si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce di S. Gregorio magno, classe civile:

5 Luglio 1909. — A S. E. il Sig. Sergio Sazonow, già Inviato straordinario e Ministro plenipotenziario di Russia presso la S. Sede.

7 Luglio. — Al Sig. Conte Costantino Potocki, appartenente all'aristocrazia della Polonia.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio magno con placca, classe civile.

8 Luglio 1909. — Al Sig. Giacomo J. Walsh, Decano della facoltà medica nell'Università di Fordham (Stati Uniti di America).

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio magno, classe civile:

8 Luglio 1909. — Al Sig. Francesco J. Quinlan, professore nella Università di Fordham (Stati Uniti d'America);

— Al Sig. Giovanni J. Delany, avvocato in Nuova York.

14 Luglio. — Al Sig. Giovanni Boyd Harvey, della diocesi di Newport.

17 Luglio. — Al Sig. Conte Giovanni Czarnecki, dell'archidiocesi di Posen.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio magno, classe civile:

2 Luglio 1909. — Al Sig. Alberto Frommer, maestro di cappella in Cannes, diocesi di Nizza.

7 Luglio. — Al Sig. Avv. Alberto Vanderheyde, di Ostenda in diocesi di Bruges;

— Al Sig. Conte Filippo Pagani-Planca-Incoronati, di Roma.

8 Luglio. — Al Sig. Ippolito Suys, dell'archidiocesi di Malines;

— Al Sig. Edmondo G. Hurley, prof. di canto gregoriano in Nuova-York;

— Al Sig. Prof. Carlo Herbermann, direttore dell'Enciclopedia cattolica (Stati Uniti d'America).

9 Luglio. — Al Sig. Beniamino Coleman, di Nuova York.

12 Luglio. — Al Sig. Barone Giovanni Ferdinando Maria d'Huart, Presidente del Comitato cattolico di Maubeuge in diocesi di Cambrai.

19 Luglio — Al Sig. Maurizio Gilbert, industriale a Cuesmes-les-Mons in diocesi di Tournay.

Il Cavalierato di S. Gregorio magno, classe militare:

21 Luglio 1909. — Al Sig. Giovanni Vogelsang, Sergente maggiore della Guardia svizzera pontificia.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro:

15 Luglio 1909. — Al Sig. Salvatore Fidanza, di Roma.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

La Santità di nostro Signore, con biglietto di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, si è degnata di nominare:

Camerieri segreti soprannumerari:

5 Luglio 1909. — Il Rev. D. Carlo Czernotzky, parroco di Leobschütz nell'archidiocesi di Olmütz;

— Il Rev. D. Silvestro di Castro, dell'archidiocesi di Marianna;

— Il Rev. D. Giovanni Hromadka, dell'archidiocesi di Vienna;

— Il Rev. D. Giuseppe Farsky, dell'archidiocesi di Praga;

— Il Rev. D. Andrea Koestler, della medesima archidiocesi;

— Il Rev. D. Giuseppe Schmid, della medesima archidiocesi;

— Il Rev. D. Giuseppe Luigi de Sousa e Sá, dell'archidiocesi di Evora;

— Il Rev. D. Giuseppe Maria da Cruz Simeâo, della medesima archidiocesi;

— Il Rev. D. Giuseppe Bernardo d'Oliveira, della medesima archidiocesi;

— Il Rev. D. Giuseppe Manuel da Silveira Barradas, Vice-rettore del Seminario di Evora.

12 Luglio. — Il Rev. D. Carlo Becker, della diocesi di S. Pietro del Rio Grande;

— Il Rev. D. Pasquale Minichini, canonico e parroco della Collegiata di S. Michele in Nola.

Camerieri d'onore in abito paonazzo:

12 Luglio 1909. — Il Rev. D. Alfonso Frattari, della diocesi di La Plata.

NECROLOGIO

27 Giugno 1909. — Mons. Giuseppe Cotter, Vescovo di Winona.

9 Luglio. — Mons. Giacomo Murray, Vescovo di Maitland (Australia).

16 Luglio. — Mons. Giovanni Shanley, Vescovo di Fargo (St. Un. d'Am.).

---

18 Febbraio 1909. — Rev. P. Giulio di Gesù e Maria, dei Minori, Consultore della S. Congregazione dell'Indice.